

Notat

Dato: 24.02.2017
Arkivsak: 2017/1887-1
Saksbehandlar: sunschu

Til: Utval for opplæring og helse

Frå: Fylkesrådmannen

Melding om handsaming av uønskt åtfærd i Hordaland fylkeskommune

Fylkesrådmannen viser til møteprotokoll frå møtet i utval for opplæring og helse 10. januar 2017 der følgjande spørsmål er teke inn:

«**Representanten Ragnhild Hus Fagerbakke, H**, viste til ein valdsepisode som hadde vore på Fana Private Gymnas før jul. Saka hadde og vore omtala i BT. Den som hadde utført valden, fekk 1 dags utvising som sanksjon. Fagerbakke syntest at sanksjonen var mild. Fylkesdirektør Heggheim forklarte at ved vald i den offentlege vidaregåande skulen vert politiet alltid kontakta og episoden meldt. HFK vil då forholde seg til politiet og straffelova.

Utvalsleiar Emil Gandolin sette fram fylgjande forslag:

«Utvalet ber administrasjonen legge frem et notat om hvordan saker om vold, mobbing, trakassering og annen uønsket oppførsel sanksjoneres og håndteres i Hordaland fylkeskommune»

Sanksjonar og sakshandsaming

I Hordaland fylkeskommune er reglar for åtfærd på skulen regulert i opplæringslova og i lokal forskrift om felles ordens- og åtfærdreglement av 1. august 2016. Ordensreglementet inneheld ei rekkje ulike sanksjonar, frå dei mildaste til dei meir inngripande. I ordensreglementet § 6 (5) finn ein sanksjonane munnleg påtale, merknad, bortvising frå den aktuelle timen og bortvising for resten av skuledagen. Desse reaksjonane vert rekna som mindre inngripande og er utan klagerett.

Den mest inngripande sanksjonen skulane kan bruke, er bortvising for inntil 5 skuledagar etter vedtak fatta av rektor sjølv, jf. ordensreglementet § 6 (6). For dei mest alvorlege sanksjonane er vedtaksmyndet lagt til fylkesdirektør opplæring. Dette gjeld pålagt skifte av skule, bortvising for resten av skuleåret og bortvising for resten av skuleåret med tap av opplæringsrett. Desse sanksjonane er heimla i opplæringslova § 3-8. Før slike sanksjonar vert nytta, skal ein etter opplæringslova § 3-8 siste ledd vurdere om det er mogleg å nytte andre hjelpe- eller refsingstiltak.

Kva sanksjon som vil vere «rett», er avhengig av ei konkret heilskapsvurdering av det einskilde tilfellet. Det er ikkje mogleg å setje opp fast utmålte sanksjonar for ulike brot på ordensreglementet. Tilfella vil alltid vere noko ulike, og vurderinga av kva andre hjelpe- og refsingstiltak som er moglege og høvelege, vil variere.

Alvorlege brot på ordensreglementet vil bli melde til politiet. Alle typar straffbare forhold som skjer i samband med skulen si verksemd, bør meldast til politiet, jf. ordensreglementet § 6 (2). Bakgrunnen for dette er todelt. Det eine er at straffelova gjeld på skulen. Vidare er det politiet sitt ansvar å finne ut om vilkåra for strafferettsleg forfølgning, eventuelt ransaking og beslag, er til stades. Skulane skal drive opplæring og ivareta alle elevane sine rettar, ikkje etterforske moglege straffbare handlingar.

Systematisk førebyggjande arbeid med psykososialt skulemiljø

Saker som gjeld uønskt åtferd som vald, mobbing og trakassering, har ofte samanheng med det psykososiale skulemiljøet til andre elevar. Hordaland fylkeskommune jobbar systematisk førebyggjande med psykososialt skulemiljø, både på skulenivå og på skuleeigarnivå. Dette er ei lovpålagt oppgåve og er heimla i opplæringslova kapittel 9a, nærare bestemt § 9a-4.

Skuleeigar og skulane har fokus både på førebygging og på handsaming av einskildsaker. Elevar og foreldre som treng rettleiing, kan ta kontakt med mobbeombodet. Det same kan skular og læreverksemdar. For å ha halde oversikt over type og tal saker får skuleeigar kopi av enkeltvedtak frå skulane. Vidare er skuleeigar involvert i arbeidet med klagesaker til Fylkesmannen. Desse systematiske grepa er tekne for at skuleeigar skal kunne støtte og følgje opp skulane, og eventuelt setje i verk større systematiske grep der det er naudsynt.

Hendinga på Fana Private Gymnas

Den konkrete hendinga som ligg til grunn for spørsmålet, skjedde på ein friskule, og Hordaland fylkeskommune er ikkje skuleeigar for friskulane. Fana Private Gymnas har sitt eige ordensreglement som ligg ope på deira nettsider. Kva sanksjonar skulen kan nytte, er heimla der. Det er først ved dei mest alvorlege sanksjonane Hordaland fylkeskommune vert involvert. Vedtaksmynde for bortvising for resten av skuleåret, med eller utan tap av opplæringsrett, er som for dei offentlege skulane lagt til fylkesdirektør opplæring, jf. friskulelova § 3-10 andre ledd.